

دانشگاه تهران
دانشکده حقوق و علوم سیاسی

پایان نامه

تحریمهای سازمان ملل و نقض حقوق بشر در عراق

استاد راهنما:

دکتر نسرين مصفا

استاد مشاور:

دکتر ابومحمد عسگرخانی

استاد داور:

دکتر یوسف مولائی

پژوهشگر:

سید عباس جزایری

مهر ۱۳۸۱

۱۳۸۱

کتابخانه اساتید و دانشجویان
موسسه حقوق

۱۳۸۵ / ۷ / ۱۳

۱	مقدمه
۲	طرح مساله
۵	بررسی آثار و ادبیات موجود
۸	هدف پژوهش
۸	متغیرهای دخیل
۱۱	فرضیه ها
۱۱	فرضیه اصلی
۱۲	شاخص ها
۱۳	روش آزمون فرضیه ها
۱۵	پیامدهای اثبات فرضیه
۱۵	حدود و نقطه تمرکز
۱۵	تعاریف عملی
۱۶	سازماندهی پژوهش
۱۷	منابع مقدمه
۱۹	بخش اول
	تحریم
۲۰	فصل اول
	کلیات
	فصل دوم
۲۳	پیشینه تاریخی تحریم
	فصل سوم
۲۶	تعریف تحریم
۲۶	مبحث اول

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
تیم مدیریت

BOYCOTT

۲۷	EMBARGO	مبحث دوم
۲۸	SANCTION	مبحث سوم

فصل چهارم

۳۲	نظریه های تحریم
۳۳	مبحث اول منظر حقوق
۳۵	مبحث دوم منظر سیاست
۳۷	مبحث سوم دیدگاه هوف بیر و اسکات
۳۸	مبحث چهارم بالدوین
۳۹	مبحث پنجم افول استیلا

فصل پنجم

۴۱	تقسیم بندی تحریم
----	------------------

فصل ششم

۵۲	تحریمهای هوشمند
----	-----------------

بخش دوم

۵۵	حقوق بشر
----	----------

فصل اول

۵۶	تعریف مفهوم حقوق بشر
----	----------------------

فصل دوم

۶۱	تاریخچه حقوق بشر
----	------------------

۶۲	مبحث اول پیشینه تاریخی حقوق بشر پیش از قرن بیستم
----	--

۶۴	مبحث دوم قرن بیستم و حقوق بشر نوین
----	------------------------------------

فصل سوم

۷۳	مدارک و اسناد حقوق بین الملل
----	------------------------------

۷۴	مبحث اول منشور سازمان مل متحد
----	-------------------------------

- ۷۶ مبحث دوم اعلامیه حقوق بشر
- ۷۸ مبحث سوم میثاقین
- ۸۱ مبحث چهارم پروتکل اختیاری میثاقین
- ۸۲ مبحث پنجم کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان
- ۸۴ مبحث ششم کنوانسیون کودک

فصل چهارم

- ۸۷ نهادهای سازوکارهای حقوق بشر
- ۸۸ مبحث اول نهادهای و سازمانهای حقوق بشر سازمان ملل متحد
- ۸۹ مبحث دوم سازوکارهای حقوق بشر

فصل پنجم

- ۹۲ سازوکارهای و ترتیبات منطقه ای
- ۹۳ مبحث اول نظام حقوق بشر اروپایی
- ۹۴ مبحث دوم نظام حقوق بشر امریکایی
- ۹۵ مبحث سوم نظام حقوق بشر افریقایی
- ۹۶ مبحث چهارم نظام حقوق بشر اسلامی
- ۹۶ مبحث پنجم حقوق بشر و همکاری کشورهای اسلامی

فصل هفتم

- ۹۸ سازمانهای غیر دولتی علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بخش سوم

- ۱۰۷ تحریمهای سازمان ملل و نقض حقوق بشر
- ۱۰۸ کلیات
- ۱۰۹ مبحث اول قطعنامه های تحریم

فصل دوم

- ۱۱۲ تحریم بعنوان عامل نقض حقوق بشر
- ۱۱۷ مبحث اول هاییتی و تحریمهای سازمان ملل
- ۱۱۹ مبحث دوم یوگسلاوی و نقض حقوق بشر

فصل سوم

- ۱۲۲ عراق و تحریمهای سازمان ملل
 ۱۲۳ مبحث اول عراق کلیات
 ۱۲۶ مبحث دوم عراق و جنگ خلیج فارس
 ۱۳۰ مبحث سوم قطعنامه های سازمان ملل علیه عراق

فصل چهارم

- ۱۳۹ نقض حقوق بشر و تحریمهای سازمان ملل
 ۱۴۰ مبحث اول شاخصهای بهداشتی جمعیت
 ۱۴۱ مبحث دوم تاثیر بر روی شاخص های ملی GNP
 ۱۴۱ مبحث سوم تاثیر تحریم بر وضعیت غذا و خوراک
 ۱۴۵ مبحث چهارم تاثیر تحریم بر تغذیه و بهداشت کودکان
 ۱۴۸ مبحث پنجم تاثیر تحریم بر مراقبتهای بهداشتی
 ۱۵۰ مبحث ششم تاثیر تحریم بر فعالیتهای کشاورزی
 ۱۵۱ مبحث هفتم تاثیر تحریم بر عفونتهای روده ای
 ۱۵۵ مبحث هشتم صدمات نابسامانهای اجتماعی
 ۱۵۸ مبحث نهم وضعیت تحصیلی و فرهنگی
 ۱۵۸ مبحث دهم تاثیر تحریم بر جدای عراق از جهان خارج

۱۶۱ نتیجه گیری

۱۷۰ ضمایم

ضمیمه

ضمیمه اول

۱۷۱ ترجمه متن بابلی استوانه ای کوروش

ضمیمه دوم

۱۷۴ اسناد بین المللی حقوق بشر

۱۸۲ قطعنامه های تحریم

۱۸۶ تعداد جلسات کمیته های تحریم شورای امنیت

۱۸۸ فهرست منابع

مقدمه

با شروع قرن بیستم و تشکیل جامعه ملل و پس از آن سازمان ملل، یکی از مسایلی که همواره انسانها و مخصوصاً این سازمانها را درگیر کرده است، مسأله حقوق بشر و آزادیهای اساسی است. در واقع این سازمانها و نهادهای بین المللی، برای ایجاد صلح و امنیت جامعه بین المللی و حمایت و ترویج از حقوق انسانها ایجاد شدند.

از سوی دیگر سازمانهای بین المللی ایجاد شده برای نیل به اهداف خود، از ابزارهای گوناگونی بهره می برند. یکی از این ابزارها تحریمهای نظامی و اقتصادی است، تحریمی که اول بار در آغاز قرن بیستم علیه یک کشور اروپایی پس از تجاوز به کشور دیگر اعمال شد. این تحریم ناموفق بود، زیرا کشورهای بزرگ آن زمان آنرا نادیده انگاشتند.

پس از جنگ جهانی دوم و ایجاد سازمان ملل، دگر بار از تحریم برای مقابله باتبعیض نژادی که یکی از اصول اساسی حقوق بشر است استفاده شد، ولی به سبب جنگ سرد و تقابل ابر قدرتهای شرق و غرب، این تحریمها که علیه دو کشور آفریقایی اعمال شده بودند به شکست انجامیدند.

در دهه ۹۰ استفاده از تحریم به اوج خود میرسد، اما متأسفانه در این مقطع تحریمی که هدف آن رعایت حقوق بشر و احقاق حقوق انسانهاست تبدیل به عامل امحای حقوق بشر و نقض آن شد.

در دهه ۹۰ تحریمها بر دوازده کشور اعمال شدند که در همه آنها آشکارا نقض حقوق انسانها را شاهد هستیم، خصوصاً در کشور عراق این امر بخوبی مشاهده می شود و مخالفان و موافقان تحریم را وادار کرده است دست به قلم برده و نظرات و اندیشه های خود را بیان دارند.

موضوع تحقیق در این پژوهش تحریمهای سازمان ملل و نقض حقوق بشر در دهه ۱۹۹۰ با تمرکز روی کشور عراق است، زیرا گسترده ترین و وسیعترین تحریم در تاریخ معاصر بر علیه این کشور اعمال شده و هنوز هم ادامه دارند.

در فصل اول به تحریم و تعریف آن که مورد مناقشه است میپردازیم، سپس نظرات و اندیشه های اندیشمندان و متفکران را که درباره تحریم قلم زده اند پرداخته، بیان می کنیم، سپس به مسأله تقسیم بندی و انواع تحریم و سرانجام به مسأله تحریمهای هوشمندانانه که مبحثی جدید و مربوط به تحریمهای ضد عراق است می پردازیم.

در فصل بعدی به مسأله حقوق بشر از لحاظ تعریف، تاریخ و اسناد و مدارک در قرن معاصر و سپس به نقش نهادهای بین المللی، سازمانهای غیر دولتی، سازمانهای منطقه ای و سازوکارهای اعمال حقوق بشر می پردازیم.

سرانجام به موضوع اصلی، یعنی تحریم و نقض حقوق بشر در دهه پایانی هزاره دوم در کشورهای گوناگون می‌پردازیم. در بخش پایانی برای اثبات فرضیه اصلی تحقیق که تحریم عامل نقض حقوق بشر است با تکیه بر آمار و اطلاعات جمع‌آوری شده به تحریم عراق می‌پردازیم و به این نتیجه می‌رسیم که ادامه تحریمها نه تنها در عراق، بلکه در هیچ کشوری از لحاظ انسانی قابل قبول نیست و تحریمها تخطی به حقوق اولیه افراد و عاملی برای پایمال کردن حقوق بشر است، حقوقی که جزو ذات و فطرت انسانهاست و هیچ قدرت، دولت و یا سازمانی حق سلب آن را در هیچ شرایطی ندارد لذا باید عنوان کرد باید از این تحریمها عبرت گرفت و با برطرف کردن نواقص و معایب آن به پیشبرد حقوق بشر کمک کرد. و یا بدان پایان بخشید و با ابزاری مناسب کشورهای خاطی را به تمکین واداشت، زیرا تحریمها اهدافشان برقراری و بازگشت به حالت اولیه در کشورهای تحریم شونده است، در حالی که تحریمهایی که در دهه ۹۰ اعمال تحمیل شده‌اند، نه تنها به اهداف خود نائل نشده‌اند که زیانهای زیادی به کشور خاطی و کشورهای همجوار کشور تحریم شونده وارد کرده‌اند، به نظر مؤلف این تحقیق باید تحریم را به عنوان وسیله‌ای که خود عاملی برای نابودی ونیستی مردم است و فقط نخبگان دولت تحریم شده را از بین نمی‌برد، از بین برد و از سازوکارهای دیگر برای رعایت حقوق بین‌المللی و حقوق بشر توسط کشورهای تحریم شونده استفاده کرد.

طرح مسأله

یکی از مسایل مورد بحث و جدل در دنیای معاصر، موضوع حقوق بشر و الزام به رعایت آن و مهمتر از آن نقض حقوق بشر توسط افراد، گروهها، سازمانها و دولتهاست و به رغم بسیاری از ایدئولوژیها در پایان قرن بیستم سقوط کرده و یا به بن بست رسیده‌اند، حقوق بشر در هزاره سوم به ایدئولوژی این هزاره معروف شده است. حقوق بشر مورد توافق همگان و نشأت گرفته از فطرت و نهاد پاک آدمی است.

جهان پیش روی ما در قرن بیست و یکم، شاهد نامالایمات و ناهنجاریهای گوناگونی است که بر پیکره حقوق بشر وارد شده‌اند. در واقع ما شاهد نقض حقوق بشر توسط دولتها و نهادهایی هستیم که خود راحامی و بانی آن میدانند و برای نقض این حقوق توجیه بشر دوستانه می‌آورند. حقوق بشر از بدو تاریخ بشری مورد توجه انسان بوده است، حقوقی که بر گرفته از ذات آدمی است و در طبیعت جوامع بشری وجود دارد. این حقوق در طول تاریخ توسط دولتها و پادشاهان و یا افراد رعایت می‌شده و نقض آن مورد نکوهش و ملامت گروههای مختلف قرار گرفته است، بطوری که

نقض آن جرم محسوب و نقض کننده آن مجازات می‌شده است. در دنیای معاصر هم نقض حقوق بشر جزء جرایم بشری محسوب می‌شود، بطوری که ناقض حقوق بشر توسط جامعه بین‌المللی و نه در محاکم داخلی، محاکمه می‌شود و این خود نشان دهنده اهمیت حقوق بشر و لزوم رعایت آن است.

حقوق بشر از کلمه HUMAN RIGHTS گرفته شده است و به آن دسته از حقوق و آزادی‌هایی اطلاق می‌شود که هر فردی محق است آنها را داشته باشد و قسمتی از حقوق طبیعی انسان را تشکیل می‌دهند و قسمتی نیز جز حقوق قراردادی تلقی می‌شوند (۱).

حقوقی فرا قانونی که هیچ کشوری نمیتواند به اجرای آن بی توجه باشد و نادیده بگیرد، حقوقی است که بر بنیاد کرامت و شرافت انسانی قرار دارد و خارج از اقتدار قانونگذاری بشر است، و احدی را نمی‌توان از داشتن آن محروم کرد.

در مورد تاریخچه پیدایش حقوق بشر باید خاطر نشان ساخت که از قدیم الایام این حقوق مورد توجه و علاقه اندیشمندان، متفکران و پادشاهان بوده است ولی متأسفانه این حقوق بیشتر به عنوان حقوق طبیعی و ذاتی انسان تلقی شده است و از لحاظ تعریف و وسعت در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته و همچنین به صورت مکتوب نبوده است.

اگر بخواهیم در تاریخ این حقوق سیر کنیم، بی شک بیانیه کوروش پادشاه ایران به منزله نخستین اعلامیه منتشره شده درباره حقوق بشر در تاریخ تلقی می‌شود و محصول نبوغ و عظمت روح ملت ایران است. در این اعلامیه به مسأله حقوق بشر بسیار توجه شده و در آن از ترک جنگ، نوسازی خانه های خراب، استرداد مالکیت اشخاص، تعمیم عدل و داد، آزادی فکر، امنیت اجتماعی، آزادی مذهب و... سخن به میان آمده است. در مقایسه با عصر کنونی، تشابهات فراوانی را می‌توان میان این بیانیه و اعلامیه حقوق بشر یافت. (۲)

به هر جهت تا قبل از قرن ۱۷، در مورد حقوق بشر تنها در لابه لای اندیشه متفکرین و فلاسفه اشاراتی مشاهده میشود که آن هم بیشتر در حقوق طبیعی و یا در حقوق مذهبی یافت می‌شود، اما پس از قرن ۱۷ و به وجود آمدن نظم و تبیین مسأله حاکمیت و ایجاد حقوق بین‌الملل توسط گروسیوس در کتاب جنگ و صلح وارد مرحله جدیدی از تاریخ حقوق بشر می‌شویم و جهان توجه خود را بر روی حقوق بشر به عنوان حقوق طبیعی و ذاتی متمرکز می‌کند. این روند تا انقلاب آمریکا و انقلاب فرانسه ادامه می‌یابد. در این انقلابات بود که حقوق بشر وارد مرحله عینی شد، بدین معنا که دولتها حقوق بشر را به عنوان حقوق لایتغیر و لاینفک از ذات بشری و به صورت مکتوب و مدون در می‌آوردند به طوری که در انقلاب فرانسه، حقوق شهروندی و حقوق بشر

توسط فرانسویان تدوین و به عنوان اصول اساسی جامعه بشری به دنیا اعطا شد، ولی متأسفانه با مخالفت‌های دیگر کشورها مواجه گردید و درگیرها و جنگ‌های بسیاری علیه فرانسه انجام و سبب شد که این امر به ورطه فراموشی سپرده شود، تا این که جنگ جهانی اول و سپس جنگ جهانی دوم بوقوع پیوستند و این امر موجب توجه بیشتر بشر به حقوق بشر شد.

پس از جنگ جهانی دوم بود که سازمان ملل که بزرگترین سازمان بین‌المللی بشر از ابتدای تاریخ تاکنون است، شکل گرفت و سه سال بعد اولین اعلامیه حقوق بشر نوشته شد، اعلامیه ای که زیربنای تمام کنوانسیونهای حقوق بشر بعد از خود شد. با تحول حقوق بین‌الملل در قرن بیستم، دیگر تنها دولتها موضوع این حقوق تلقی نمی‌شدند، بلکه شامل افراد غیر دولتی نیز می‌شد و خود سبب ایجاد نهاد ها و سازمانهای بین‌المللی در سطح جهانی گردید. (۳)

اعلامیه حقوق بشر در ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ تصویب شد و متعاقب آن تلاشها و کوششها برای تنظیم اسناد الزام آور ادامه یافت تا اینکه در ۱۹۶۶ دو میثاق بین‌المللی مدنی-سیاسی و حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تصویب شدند. سازمان ملل در طول عمر خود بیش از ۱۰۰ اعلامیه، بیانیه، میثاق، کنوانسیون و پروتکل در موضوعات مختلف مربوط به حقوق بشر صادر کرده است. (۴) از جمله می‌توان به کنوانسیون ۱۹۴۹ در مورد حمایت از قربانیان جنگ، کنوانسیون ۱۹۸۱ در مورد حقوق کودک، کنوانسیون ۱۹۷۹ مربوط به امحای همه اشکال تبعیض علیه زنان و ... اشاره کرد. (۵) موضوع اصلی همه این اعلامیه ها و کنوانسیونها و میثاقها بشر و آزادیهای بشر و هدف همه آنها عدالت و حفظ کرامت و شأن انسان است. تمام این اعلامیه ها منتج از اعلامیه جهانی حقوق بشر هستند و در این سه سند به آزادی و امنیت فردی، حق زندگی، آزادی عبور و مرور و داشتن حق ملیت، حق همکاری در مجامع، حق مشارکت در امور حکومتی، حق ازدواج، حق مالکیت خصوصی، حق تعلیم و تربیت، منع شکنجه و ... توجه و این امور متناسب با زمان و مکان توسعه داده شده‌اند. با گذشت زمان تدوین و توسعه حقوق بشر تبلور و توسعه بیشتری می‌یابد، بطوری که حقوق بشر در میثاقین فقط به طور اجمالی به حقوق کار اجباری و یا در مورد کار کودکان در چند ماده بطور کلی سخن به میان آورده است، در حالی که ما شاهد این امر هستیم که در دهه های بعد این امر بقدری توسعه پیدا می‌کند که بشر لاجرم مجبور می‌شود کنوانسیون جداگانه‌ای برای حقوق کودک تصویب کند.

حال اگر دولتی یا کشوری و یا فردی این حقوق را نادیده بگیرد و یا آن را از کسی سلب کند بطوری که منجر به نقض آن شود، هر فرد یا نهاد بین‌المللی موظف است در مقابل این نقض موضعگیری و از آن جلوگیری کند و به مقابله با آن بپردازد. نقض حقوق بشر امری نابخشودنی و غیر قابل چشم

پوشی است و هیچ کشور یا سازمانی نمی تواند آن را به بهانه نفع شخصی یا ملی خویش نادیده بگیرد. به رغم این تمهیدات، برخی کشورها موازین حقوق بشر را آشکارا نقض میکنند و لذا ما در این تحقیق به موارد نقض حقوق بشر و عوامل دخیل در آن می پردازیم.

یکی از مواردی که موجب نقض حقوق حقه بشر می شود تحریمهایی است که توسط سازمان ملل متحد بر کشورهای عضو و غیر عضو تحمیل می شود، تحریمهایی که بیشترین صدمه را به مردم کشور تحریم شده و گروههای آسیب پذیر وارد می سازد. این صدمات در دراز مدت آثار وخیمی دارند و علاوه بر پیامدهای داخلی، به کشورهای دیگر و نظام بین المللی آسیب می رسانند، لذا ما شاهد نقض شدید حقوق بشر در کشورهای تحریم شده هستیم.

اعمال این تحریمها سبب معضلات و نابسامانیهای گوناگون اجتماعی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی می شوند، از جمله این که نرخ مرگ و میر کودکان افزایش می یابد، اقتصاد به سوی کساد و رکود سیر می کند و به تبع آن بیکاری، فقر، بیگاری و فحشا تشدید می شود. از سوی دیگر تحریم سبب تخریب محیط زیست و نابودی منابع طبیعی می شود و هزاران معضل اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی دیگر را پدید می آورد.

حال این سوال پیش می آید که چه عواملی منجر به نقض حقوق بشر می شود؟ عوامل ایجاد نقض حقوق بشر کدامند؟ آیا تحریم یکی از عوامل نقض حقوق بشر است یا خیر؟

بررسی آثار و ادبیات موجود

در بسیاری از نوشته هایی که در مورد نقض حقوق بشر و تحریمهای سازمان ملل و عوامل نقض حقوق بشر به نگارش درآمده اند، تلاش بسیار شده که به سوالات فوق جواب مناسب داده شود. اکثر این نوشته ها بر اساس گزارشات موسسات و نهادهای غیر دولتی و بعضاً دولتی نوشته شده اند و اکثراً از ارزش علمی برخوردار نیستند و ژورنالیستی و در حد گزارش خبری هستند. چون این مقالات به مسایل روز می پردازند، تنها به موضوعات کوتاه مدت و پیامدهای مشهود توجه دارند و به پیامدهای دراز مدت بی علاقه و بی توجه هستند.

نکته قابل توجه این است که اکثر این آثار به صورت مقاله هستند و به زبان فارسی کتابی در این زمینه وجود ندارد. هرچند در زبان انگلیسی کتب فراوانی به قلم نویسندگان فعالی چون دکتر جرج لویز (GEORGE A. LOPEZ) در مورد این مسأله نوشته شده اند، ولی متأسفانه نویسنده این تحقیق به دلیل اینکه کتابها در دسترس نبودند نتوانسته است از آنها بهره ببرد.

در فارسی تنها کتاب موجود در زمینه تحریمها، نظریه های تحریمهایی سازمان ملل است. این کتاب مجموعه مقالاتی از نویسندگان مختلف و برگرفته از کنفرانسی به نام تحریمهای اقتصادی و ترجمه مقالات مختلف است. این مجموعه به تئوریهها، افکار، عقاید و نظراتی در مورد تحریم و به بحث نظری درباره تحریمها می پردازد. چند مقاله در مورد تحریمهای آمریکا و نتایج و پیامدهای آن است. (۶)

اما در زمینه مقاله با ید عنوان کرد مقالات ارزشمندی در این زمینه وجود دارند. از آن جمله می توان به مقاله دکتر ممتاز به نام انطباق تحریمهای سازمان ملل با حقوق بین الملل اشاره کرد. این تحقیق با بررسی این نکته که سازمان ملل باید براساس کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو اقداماتی را در زمینه تطبیق حقوق بین الملل با تحریم ها انجام میداد و سپس به رعایت موازین حقوق بشر دوستانه می پرداخت در مورد حمایت از ساکنان غیر نظامی توسط شورای امنیت و آثار تحریم و اجرای تحریم در گذر زمان بحث می کند. دکتر ممتاز از منظر حقوقی به مسأله نگریسته و به جنبه های عملی و پیامدهای تحریم و نقض حقوق بشر اشاره نکرده اند. البته اثر ایشان در خور تحسین است، اما مناسب این تحقیق نیست. (۷)

مقاله مهم دیگر اثر خانم شایگان با عنوان تحریمهای سازمان ملل و نقض حقوق بشر است. به جرات می توان گفت که این مقاله تنها مقاله فارسی است که ارتباط مستقیم با تحقیق حاضر دارد. ایشان به آثار تحریمهای اعمال شده در مورد عراق و هائیتی پرداخته و محدودیتهای شورای امنیت را در اقدام به تحریم و رعایت معیارهای حقوقی برای سنجش مشروعیت تحریمها برشمرده اند. در این تحقیق بیشتر به محور اقتصادی تحریمها و حقوق بشر کودک و عراق پرداخته اند ولی با این حال این بهترین مقاله ای است که به زبان فارسی به نگارش در آمده است. (۸)

از آثار دیگر میتوان به مقاله رضا سیمبر اشاره کرد که در مورد حقوق بشر و مسایل تاریخی و تاریخیچه حقوق بشر است که ایشان در مقاله خود به کنوانسیونهای مرتبط با حقوق بشر و قطعنامه تصویب شده متمرکز هستند و در مقاله خود با ترسیم نمودار و اشکال به فهم بیشتر مطلب پرداخته اند ولی متأسفانه این مقاله فقط به مسأله تاریخی آن هم از منظر حقوقی پرداخته است البته ایشان در زمینه حقوق بشر و قطعنامه های مربوطه سخن به میان آورده است ولی در مورد نقض حقوق بشر هیچ سخنی به میان نیامده است. (۹)

از نوشته های دیگر مقاله آقای ابوالحسنی میباشد ایشان عضو هیات نمایندگان ج.ا.ا در سازمان ملل متحد می باشند در مقاله خود به موضوع تحریمها، شکست و ناکارآمدی و نقض حقوق بشر توسط تحریمها در دهه ۱۹۹۰ پرداخته اند ایشان به مسأله تحریم قبل از جنگ سرد و پس آن پرداخته اند و